

SLAĎOVÁNÍ NABÍDKY VZDĚLÁVÁNÍ S POTŘEBAMI TRHU PRÁCE

Návrh systému efektivního propojení informací o budoucích nárocích na profese a kvalifikace s aktivitami cílových skupin a nastavení spolupráce

Zakázka:	Zajištění koncepčního řešení v oblasti sladění vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce, monitoringu dalšího vzdělávání včetně pilotního ověřování a realizace vybraných aktivit v těchto oblastech
Projekt:	Koncept
Dodavatel:	Národní vzdělávací fond, o.p.s. úsek: Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání
Realizační tým:	Věra Czesaná – vedoucí realizačního týmu Jiří Braňka, Zdeňka Matoušková

S8 - Finální verze studie

30. 3. 2012

Projekt	Koncept
Zakázka	Zajištění koncepčního řešení v oblasti sladění vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce, monitoringu dalšího vzdělávání včetně pilotního ověřování a realizace vybraných aktivit v těchto oblastech
Zadavatel	NÚV
Aktivita	2 D – Návrh systému propojení informací s cílovými skupinami
Etapa plnění	Finální verze studie

OBSAH

Úvod.....	4
1. kapitola: Analýza priorit a potřeb cílových skupin	7
2. kapitola: Vyhodnocení dostupnosti vstupních dat pro tvorbu informačních produktů ..	11
3. kapitola: Informační produkty	15
3.1 Přehled informačních produktů	15
3.2 Zpětná vazba od cílových skupin	21
4. kapitola: Návrh systému pro tvorbu produktů	23
4.1 Cíle systému	23
4.2 Struktura systému.....	23

Úvod

Tato studie vychází z dosavadních analýz a výstupů, které řešitelský tým realizoval v projektu Koncept. Konkrétně se jedná o:

- výsledky Analyticko-koncepční studie (S5) včetně vyhodnocení zahraničních zkušeností;
- výsledky Analýzy dotazníkového šetření a řízených diskusí, zaměřených na identifikaci informačních mezer (S6);
- zkušenosti, získané při navrhování a zpracování informačních produktů P1-P5 a při práci se vstupními daty;
- výstupy série workshopů k informačním produktům (W2a-d, W3) a workshopu k návrhu systému o propojení informací o trhu práce s aktivitami cílových skupin (W4);
- závěry pracovních jednání s vybranými experty;
- syntézu příspěvků expertů, zaslaných řešitelskému týmu elektronicky.

Navržený systém má poskytnout platformu pro tvorbu a šíření informačních produktů pro vymezené cílové skupiny, kterými jsou:

- sektorové rady a tvůrci národní soustavy kvalifikací;
- vzdělavatelé a poradenská centra.

Samotný **proces návrhu systému** vycházel z několika kroků, které přehledně shrnuje schéma č. 1.

Schéma 1: Logika návrhu systému

Zdroj: Řešitelský tým

Vyhodnocení nejlepších zahraničních přístupů se zaměřila na pokročilé informační systémy o trhu práce, které vznikly především v anglosaských zemích. Řešitelský tým využil svých dlouholetých kontaktů na mezinárodní experty v oblasti předvídání kvalifikačních potřeb a informačních systémů o trhu práce a konkrétně se zaměřil na následující země:

- Irsko - National Skills Bulletin (www.forfas.ie);
- Austrálie – SkillsInfo (www.skillsinfo.gov.au);
- Spojené státy americké - O*Net (www.onetonline.org);
- Kanada – JobFutures (www.workingincanada.gc.ca) a
- Rakousko – QualifikationsBarometer (www.ams.at)

V menší míře byly využity zkušenosti z budování obdobných systémů také ve Velké Británii, Finsku a Německu. Protože vyhodnocení zahraničních přístupů bylo již dostatečně prezentováno v předchozích výstupech projektu, není v této studii podrobněji rozebíráno.

Analýza priorit a potřeb cílových skupin byla v rámci zpracování této aktivity provedena a ověřována několikrát: na začátku projektu jako podklad pro návrh informačních produktů i celého systému, průběžně během zpracování pracovních a předběžných verzí informačních produktů a následně na ověřovacích workshopech.

Vyhodnocení vstupních dat pro tvorbu informačních produktů se zaměřila především na hodnocení dostupnosti, spolehlivosti a udržitelnosti jejich získávání. Hodnotil se vliv systémových změn v monitoringu trhu práce (přechod z klasifikací OKEČ a KZAM na CZ-NACE, resp. CZ-ISCO, změny v metodice Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ a v metodice hlášení volných pracovních míst na úřadech práce), nákladovost získávání a zpracování těchto dat v informačních produktech a další parametry.

Vyhodnocení zpětné vazby cílových skupin k produktům byla rovněž velmi rozsáhlá (pět workshopů a řada individuálních konzultací). Kromě kvality výstupů se ve vazbě na systém hodnotila i snadnost interpretace dat, způsob jejich prezentace pro cílové skupiny, požadavek na aktualizaci a předpoklady dlouhodobé udržitelnosti.

Celý systém, zastřešující vznik a prezentaci informačních produktů, stojí na několika základních principech, které ilustruje následující schéma:

Schéma 2: Principy návrhu systému

Přehlednost – navržený systém je poměrně jednoduchý z hlediska vnitřní struktury a jednoznačně vymezuje postavení a úlohu jednotlivých subjektů, které jsou do něj zahrnuty.

Otevřenost – návrh systému počítá s možností rozšiřování nebo naopak snižování počtu zapojených subjektů. Vznik, zánik či metodická změna zdroje dat může mít určité dopady na funkčnost systému či na strukturu informačních produktů a je nutné s takovou variantou počítat. Příkladem situace, která může ovlivnit strukturu informačních produktů je změna klasifikace zaměstnání (KZAM) na CZ-ISCO od 1. 1. 2011, což má významný vliv na dlouhodobé sledování situace na trhu práce z pohledu profesních skupin. Příkladem další změny je zrušení ohlašovací povinnosti volných pracovních míst na úřad práce, změna v rozsahu a struktuře výběrového šetření pracovních sil ČSÚ a podobně.

Partnerství – systém počítá se zapojením různých typů spolupracujících institucí a vzájemným sdílením dat.

Udržitelnost - systém staví na konsolidovaných institucích (poskytovatelích dat i zpracovatelích informačních produktů) a na nezbytnosti zajištění dlouhodobého financování.

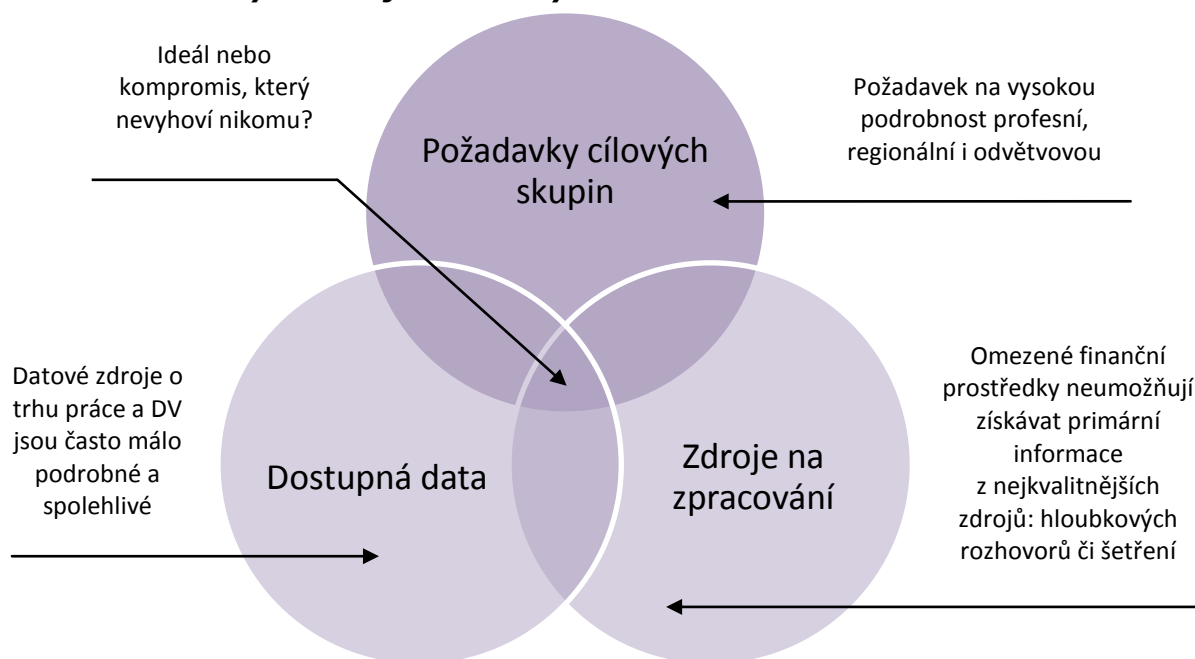
Efektivita - zajištění fungování systému s optimálními náklady – tzn. s minimálními náklady zajišťujícími kvalitu informačních produktů, v maximální míře využívání existujících národních i mezinárodních datových a informačních zdrojů, realizace primárních sběrů pouze ve výjimečných případech.

Aktuálnost - systém musí umožňovat a zabezpečovat pravidelnou aktualizaci informačních produktů a jejich přizpůsobování v případě změn v potřebách cílových skupin.

1. kapitola: Analýza priorit a potřeb cílových skupin

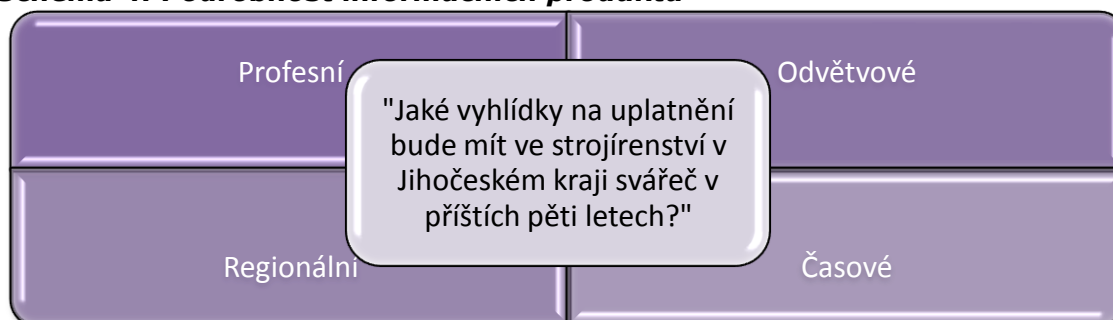
Návrh dlouhodobě udržitelného a kvalitního systému tvorby informačních produktů o nárocích na profese a kvalifikace ovlivňují tři zásadní faktory (resp. omezení), které jsou vzájemně v částečném protikladu. Požadavky cílových skupin jsou jedním z nich, další jsou dostupnost dat (více viz kapitola 2) a zdroje na tvorbu produktů (viz kapitola 4).

Schéma 3: Faktory ovlivňující návrh systému

Požadavky cílových skupin jsou charakteristické snahou o vysokou podrobnost ze čtyř hledisek, které jsou znázorněny ve schématu 4.

Schéma 4: Podrobnost informačních produktů

Z diskusí s cílovými skupinami vyplývá, že ideální míra podrobnosti informačního produktu je u jednotlivých hledisek následující:

- **Profesní členění** – zpracování informačních produktů by se mělo týkat profesních skupin v podrobnosti od třímístné až po pětímístnou KZAM / CZ-ISCO;
- **Odvětvové členění** - minimálně na dvojímístnou OKEČ / CZ-NACE;

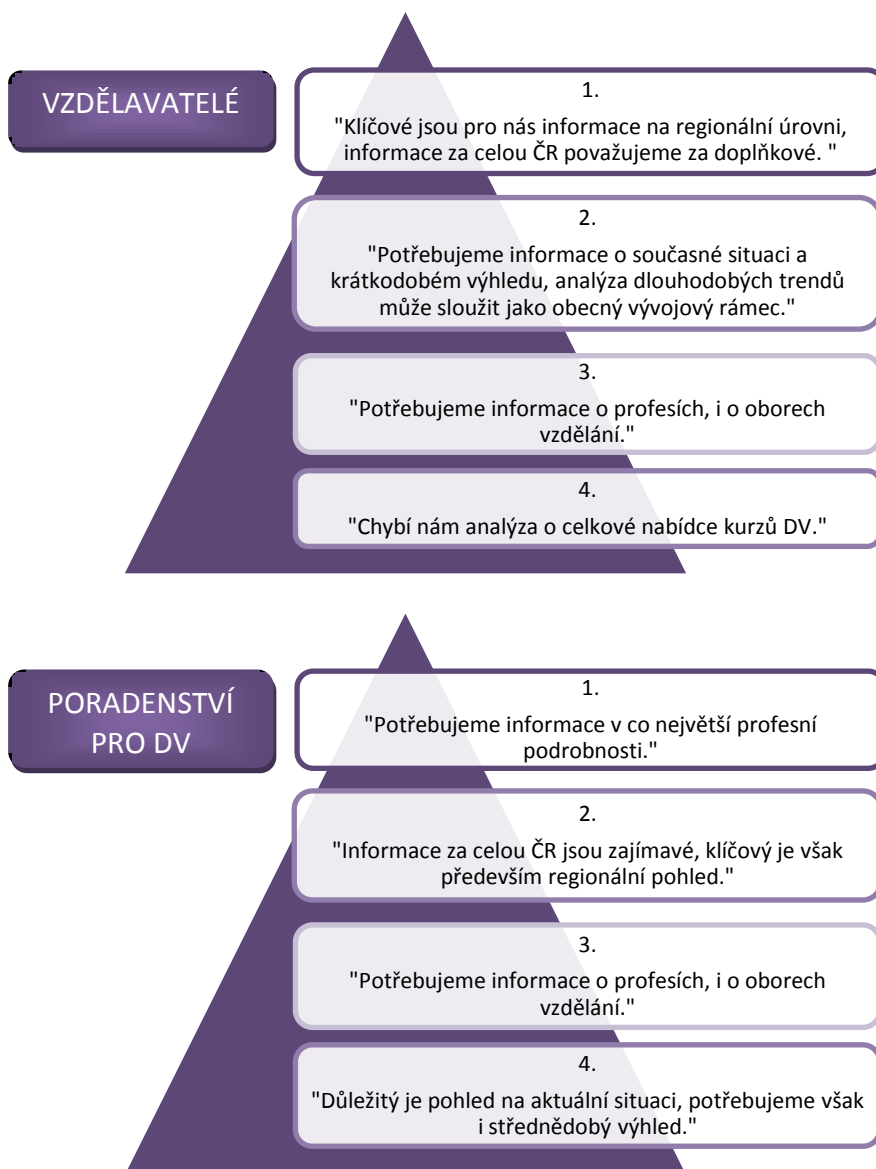
- **Regionální členění** - národní pohled je vzhledem k nízké mobilitě českého trhu práce často nedostačující, požadavky uživatelů směřují na krajskou nebo dokonce okresní úroveň (což už v praxi není příliš realizovatelné);
- **Časové členění** - poptávána je vysoká aktuálnost i co nejpodrobnější výhled dalšího vývoje.

Problémem se stává kombinace více kritérií (viz ilustrace ve Schématu 4), která je často požadována – podrobnost základního zdroje dat – VŠPS – v takovém případě nestačí a je nutné jej kombinovat s daty a informacemi z dalších zdrojů.

Odlišnosti jsou rovněž v pohledu jednotlivých cílových skupin na podrobnost informačních produktů:

Schéma 5: Podrobnost informačních produktů z hlediska cílových skupin

Další významnou charakteristikou cílových skupin je malá ochota a zájem číst klasické produkty typu studie nebo analýza ať už na internetu či v tištěné podobě. Z řady názorů jednoznačně převažuje požadavek na interaktivní portál, s informacemi textově méně rozsáhlými, zato s výrazným zaměřením na grafickou prezentaci a s možností zpracovat výstup na základě individuálního požadavku uživatele.

Jaké nároky takovéto představy uživatelů kladou na parametry systému?

Vysoký nárok na automatizaci sběru a vyhodnocování dat – požadovaná forma a rozsah informačních produktů je podmíněna schopností zpracovávat a analyzovat velmi rozsáhlé statistické údaje;

Vysoký nárok na analytické schopnosti zpracovatele informačních produktů – vzhledem k dostupnosti a spolehlivosti dat (viz kapitola 2) je nutné pro tvorbu kvalitních výstupů vzít v úvahu mnoho rozdílných faktorů a často spojovat informace z na první pohled nesouvisejících zdrojů. To zároveň vyžaduje značnou zkušenost a

analytické schopnosti těch, kteří s daty pracují a na jejich základě připravují specifické informační produkty.

Zapojení mnoha rozdílných dodavatelů dat – to zvyšuje nároky na koordinaci celého systému a složitější budování a udržování rozsáhlejší sítě kontaktů.

Vysoký nárok na IT řešení – vyplývá jak z rozsahu práce s daty a sítě jejich dodavatelů, tak z požadavků na rychlý, individuální a graficky přehledný online výstup.

2. kapitola: Vyhodnocení dostupnosti vstupních dat pro tvorbu informačních produktů

Při tvorbě informačních produktů je využito velké množství odlišných datových zdrojů. Jednalo se především o:

- **Data o pracovní síle – Výběrové šetření pracovních sil (ČSÚ)**
- **Data o volných pracovních místech a uchazečích o zaměstnání (MPSV a soukromá inzerce volných míst)**
- **Data o studentech a absolventech a jejich uplatnitelnosti (ÚIV, MPSV)**
- **Projekce a analýzy nabídky a poptávky po profesích a kvalifikacích (NVF)**
- **Analýzy uplatnitelnosti absolventů škol (NÚV)**
- Data o mzdách (Trexima)
- Data z podnikových šetření (ČSÚ)
- Data o investicích a vytvořených pracovních místech (Czechinvest) – používaná zejména pro kvalitativní analýzy a expertní hodnocení
- Konzultace a hloubkové rozhovory s vybranými experty.

Mezi uvedenými datovými zdroji chybí primární (terénní) sběr dat – dotazníkové šetření nebo hloubkové rozhovory, realizované na větším (reprezentativním) vzorku. Nejsou zde proto, že jedním z klíčových faktorů, ovlivňující design informačních produktů, je cena a udržitelnost. Primární šetření jsou velmi drahá, a pokud by informační produkty ve velké míře závisely na nich, neúměrně by to zvýšilo riziko jejich udržitelnosti.

Informační produkty jsou založeny na existujících datových zdrojích. Klíčové zdroje – a tedy i instituce – jsou ve výše uvedeném přehledu označeny tučně.

Český statistický úřad (ČSÚ)

Základním zdrojem informací o trhu práce je Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS), který ČSÚ realizuje čtyřikrát ročně. Udržitelnost a opakovatelnost tohoto šetření vyplývá ze závazků ČSÚ vůči Eurostatu. Současná struktura a podrobnost VŠPS je pro navržené informační produkty vyhovující.

Zároveň je však riziko změn VŠPS, vyvolaných zejména nákladovými faktory. Například může být od roku 2013 ohrožena možnost regionálního třídění dat. Z hlediska závazků vůči Eurostatu je ČSÚ povinen zajistit data pouze na úrovni ČR. Požadavky na udržení vzorku umožňující regionální třídění je třeba vznášet prostřednictvím národních a regionálních uživatelů těchto dat a je třeba zajistit pro ně financování.

Dalším faktorem je změna používané klasifikace zaměstnání. KZAM byla od 1. 1. 2011 nahrazena CZ-ISCO. Na rozdíl od předchozí změny odvětvové klasifikace (CZ-NACE za OKEČ), ke které došlo od 1. 1. 2008, se u klasifikace zaměstnání neuplatňuje „přechodné období“, kdy by se publikovaly údaje pro novou a starou klasifikaci souběžně (pro OKEČ a CZ-NACE to byly roky 2008 a 2009). Zároveň CZ-ISCO představilo podstatné změny v klasifikaci zaměstnání a jen odhadem jednu čtvrtinu původních „KZAMů“ lze jednoznačně přiřadit jedinému kódu CZ-ISCO.

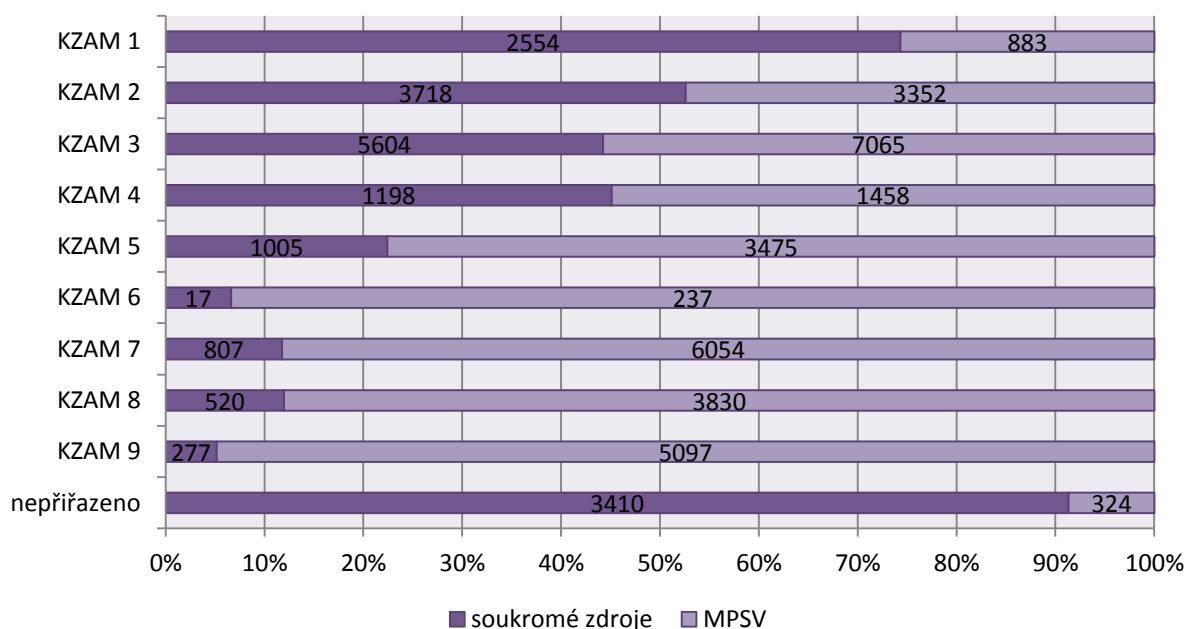
Důsledkem této situace je, že na časové řady KZAM není možné od roku 2011 dobře navázat. Buď je nutné provést komplikované přepočty na základě oficiálního převodníku, nebo upravit příslušné indikátory v informačních produktech tak, aby reflektovaly změny v dostupnosti a spolehlivosti dat.

Obdobný problém se týká i dalšího významného zdroje – statistik uchazečů a volných pracovních míst v evidenci služeb zaměstnanosti.

Služby zaměstnanosti (Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí)

Úřady práce evidují uchazeče o zaměstnání a volná pracovní místa, která jim ohlašují zaměstnavatelé. Podle výsledků výzkumného projektu NVF¹ pokrývají úřady práce přibližně 62 % všech volných pracovních míst; v řadě případů (zejména u kvalifikačně náročnějších profesí) totiž zaměstnavatelé ohlašovací povinnost neplní. Pohled na jednotlivé hlavní třídy KZAM přináší následující obrázek.

Obrázek 1: Pokrytí volných pracovních míst: MPSV vs. soukromé zdroje

Zdroj: Sledování krátkodobých trendů v poptávce po pracovní síle. Hlavní zjištění a doporučení. Souhrnná studie pro projekt HC 198/10 Sledování krátkodobých trendů v poptávce po pracovní síle, NVF 2010

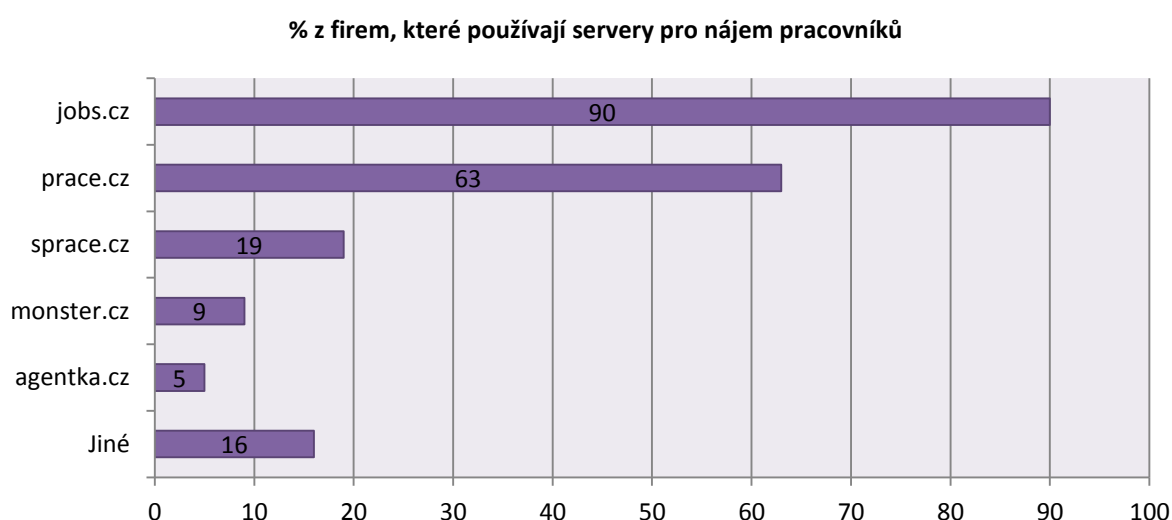
Úřady práce tedy velmi dobře pokrývají třídy KZAM 6-9, kde je podíl volných míst, hlášených na úřady práce, běžně okolo 90 %. V případě tříd KZAM 2-4 se již význam soukromých inzertních zdrojů blíží 50 % a u manažerských pozic přesahuje 70 %. Od roku 2012 jsou navíc data ÚP o něco méně relevantní, protože ohlašovací povinnost byla zaměstnavatelům zrušena. Dá se očekávat, že dojde k dalšímu poklesu podílu volných míst, zachycených úřady práce, přesto však pro středně a nízko kvalifikované profese zůstanou ÚP relevantním partnerem zaměstnavatelů.

¹ <http://www.nvf.cz/sledovani-kratkodobyh-trendu-poptavky-po-pracovni-sile>

Zdroje z ÚP proto bude nutné kombinovat se soukromými, především s webovými portály, inzerujícími volná pracovní místa. Význam tištěné inzerce neustále klesá. Metodiku propojení dat ze soukromých portálů s daty ÚP včetně vyčištění duplicitních inzerátů vyvinul NVF ve výše uvedeném výzkumném projektu.

Nejvýznamnějším soukromým zdrojem dat o volných místech je společnost LMC, provozující webové portály www.jobs.cz a www.prace.cz. Výzkum NVF na reprezentativním vzorku zaměstnavatelů ukázal naprostou dominanci těchto dvou portálů. Zaměstnavatelé používají pro inzerování na pracovních serverech v průměru okolo 2 agentur a povětšinou tak činí přes servery LMC, jejichž služeb alespoň jednou využilo 95 % zaměstnavatelů. Dalším serverem v pořadí je sprace.cz, jehož služby využívá 19 % podniků. Podíly ostatních agentur jsou zanedbatelné.

Obrázek 2: Jaké servery využívají zaměstnavatelé při hlášení volných míst

Mezi jinými byly uvedeny následující servery: cvonline, dzob.cz, euromedicine.cz, finance.cz, hyperinzerce, infojob.cz, jobdnes, jobpriority.cz, jobs.finance.cz, jobsidnes.cz, kariéra.cz, ostatní neplacené, superkariéra.cz, www.sestra.cz, www.zdravotnickenoviny.cz.

N (platné odpovědi) = 108.

Pozn: Respondent mohl zaškrtnout libovolný počet možností.

Podobně jako VŠPS jsou i data o volných místech a uchazečích ohrožena změnou klasifikace (KZAM na CZ-ISCO) s obdobnými dopady na časové řady a jejich vypovídací schopnost.

Ústav pro informace ve vzdělávání (ÚIV), od roku 2012 MŠMT

Data z ÚIV zahrnují především informace o studentech a absolventech dle studijních oborů a stupňů studia a to v národním a regionálním členění. Jedná se o velmi důležitý zdroj informací, který se používá pro zjištění trendů ve vzdělávacím systému a v odhadu očekávané dostupnosti osob s různým vzděláním v budoucnu.

Po zrušení ÚIV byla statistická šetření od 1.1.2012 převedena do kompetence MŠMT. Zajištěna by tak měla udržitelnost zákonem zajištěných zdrojů – tj. matriky studentů a výkazů.

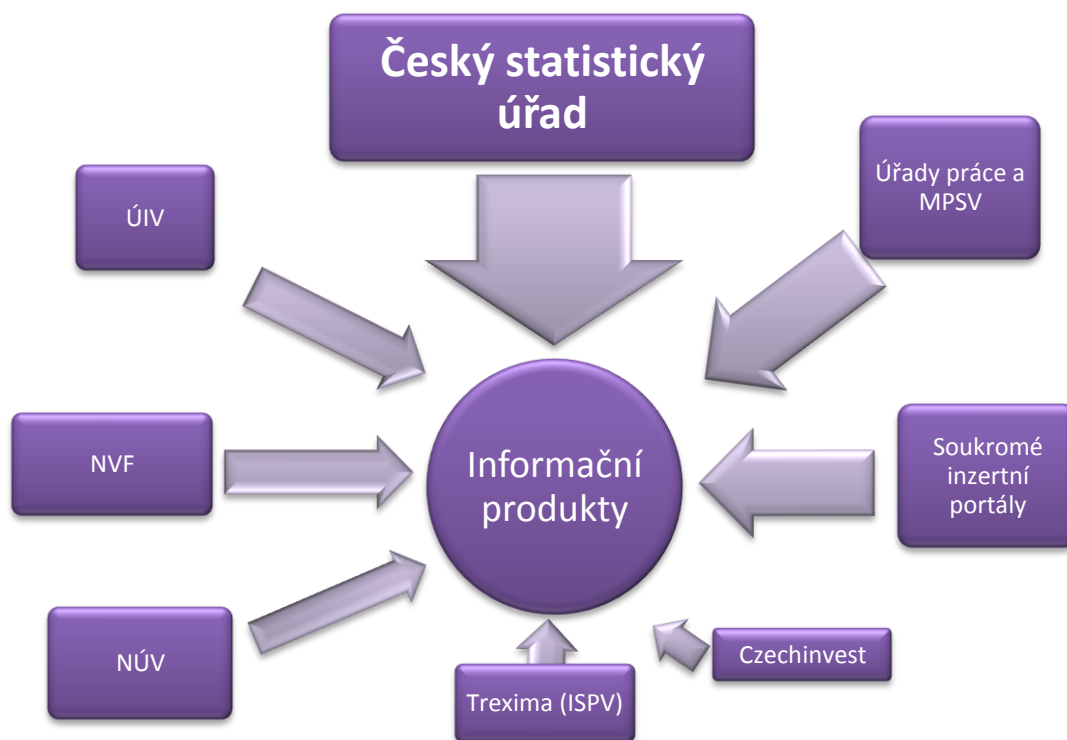
Národní vzdělávací fond (NVF)

NVF je zpracovatelem analýz a prognóz trhu práce se širokým zaměřením. Zpracovává střednědobý výhled zaměstnanosti pro profesní i vzdělanostní skupiny, publikuje projekci absolventů středních a vysokých škol s pětiletým horizontem a zpracovává řadu specifických analýz zaměřených na nejrůznější témata trhu práce, kvalifikačních potřeb a souvislostí mezi požadavky zaměstnavatelů a vývojem vzdělávacího systému. Periodicky vyhodnocuje data o nabídce dalšího vzdělávání.

Národní ústav pro vzdělávání (NÚV)

NÚV je zpracovatelem řady analýz, z nichž pro informační produkty jsou nejvýznamnější analýzy uplatnitelnosti absolventů na trhu práce.

Schéma 6: Klíčoví dodavatelé informací a dat a hodnocení jejich významnosti

3. kapitola: Informační produkty

3.1 Přehled informačních produktů

3.1.1 Informační produkty pro sektorové rady a tvůrce Národní soustavy kvalifikací

I když sektorové rady mají obdobně definovanou náplň své činnosti, je velmi obtížné navrhnout informační produkt tak, aby v jednotné podobě byl využitelný všemi sektorovými radami, neboť proces jejich ustavování a postup jejich prací je co do rozsahu a načasování odlišný. Platí, že čím dříve byla SR ustanovena a čím rozsáhlejší aktivity vykonává, tím rozsáhlejší a detailnější informace potřebuje.

Poptávku SR po informacích ovlivňuje rovněž charakter daného sektoru. Obecně jsou využitelné informace o vzdělávacích oborech, projekci absolventů, míře nezaměstnanosti pro klíčové profese a hodnocení hrozeb a příležitostí pro tyto obory a profese. Naopak průřezové, analytické informace o celém sektoru nebo odvětvích, která do něj spadají, jsou využitelné jen některými SR. Pokud se jedná o sektor, který je tvořen velmi omezeným počtem velkých zaměstnavatelů, jako je např. hutnictví, kde několik málo zaměstnavatelů představuje rozhodující složku sektoru, má příslušná sektorová rada dostatek informací o celkové situaci v sektoru. Jiná situace je v sektorech s převahou malých a středních podniků.

Na základě konzultací a diskusí se zástupci cílových skupin zpracovatelů NSK a sektorových rad o jejich informačních potřebách na jedné straně a na straně druhé s ohledem na možnosti projektu Koncept, bylo dohodnuto následující zaměření informačních produktů:

- 1) **Sektorový informační produkt** (pro potřeby sektorových rad) - se bude skládat ze dvou relativně samostatných dílčích částí:
 - část A – „Profil sektoru“ – cílem je poskytnout přehled zejména o vývojových tendencích zaměstnanosti v sektoru včetně rozboru profesně kvalifikační struktury a identifikace rizikových profesních skupin z hlediska jejich budoucí dostupnosti na trhu práce.
V rámci pilotáže byla tato část produktu zpracována pro sektor strojírenství.
 - část B – „Analýza nejdůležitějších vzdělávacích oborů pro daný sektor“ – cílem je poskytnout informace o současné a budoucí dostupnosti absolventů z alespoň tří vzdělávacích oborů, které jsou klíčové pro daný sektor a o situaci na trhu práce u profesí, ve kterých se tento obor vzdělání vyskytuje nejčastěji.
V rámci pilotáže byla tato část produktu zpracována pro následujících 5 sektorových rad: i) strojírenství; ii) zemědělství; iii) potravinářství a krmivářství; iv) doprava, logistika, poštovní a doručovací služby; v) sklo, keramika a zpracování minerálů. Pro těchto 5 SR bylo zpracováno celkem 27 vzdělávacích oborů.
- 2) **Informační produkt „Karta kvalifikace“** (pro potřeby tvůrců NSK) - cílem je poskytnout datové a analytické podklady pro rozhodování o prioritách postupu tvorby dílčích kvalifikací a rámcové informace pro potřeby zpracovatelů NSK.
V rámci pilotáže byla „Karta kvalifikace“ zpracována pro profesní skupiny KZAM 3 až 8 (na úrovni čtyřmístného členění) v celkovém rozsahu 148 karet.

Sektorový informační produkt, část A - Profil sektoru

Profil sektoru na jedné straně přináší detailní pohled na strukturu pracovních sil v sektoru (profesní, kvalifikační, věkovou) a nabídku volných pracovních míst a z vývoje těchto ukazatelů odvozuje dlouhodobé trendy. Na druhé straně se věnuje analýze zdrojů pracovních sil pro daný sektor a trendů v jejich dostupnosti (počáteční vzdělávání, uchazeči o zaměstnání).

Porovnáním obou stran trhu práce pro daný sektor odhaluje oblasti největšího nesouladu, tedy buď přebytku pracovních sil, nebo neobsazených pracovních míst. Na základě vyhodnocení dat o demografické struktuře, očekávaných odchodech do důchodu a projekci absolventů přináší profil sektoru i odhad budoucího vývoje na trhu práce pro hlavní profesní a vzdělanostní skupiny a pro jednotlivé stupně vzdělání (vyučení, maturita, vysokoškolské).

Profil sektoru má následující části:

1. Sektorové statistiky trhu práce (zaměstnanost, profesní, věková, vzdělanostní a regionální struktura)
2. Nabídka a poptávka na trhu práce – výhled pro klíčové vzdělanostní a profesní skupiny (obory s výučním listem, maturitní zkouškou a obory terciárního studia)
3. Shrnutí – priority trhu práce v sektoru a klíčová problémová místa příštích let.

Sektorový informační produkt, část B - Analýza vzdělávacího oboru

Cílem produktu je poskytnout sektorovým radám informace o současné a očekávané situaci v dostupnosti osob, které disponují odpovídající kvalifikací, která je rozhodující pro rozvoj daného sektoru. Jedná se o osoby s určitým oborem a stupněm vzdělání, proto se informace a jejich vyhodnocení v tomto produktu týká dvou oblastí: (a) informací o příslušném oboru vzdělání a (b) doplňujících informací o profesi (profesích) pro které je daný obor vzdělání nejvhodnější. Informační produkt mapuje situaci v rámci celé ČR, dílčím způsobem je uplatněn i regionální pohled. Tyto informace by do určité míry měly i podnítit zájem zaměstnavatelů o spolupráci se vzdělavateli a případně i upozornit na nezbytnost rekvalifikací nebo dalšího vzdělávání.

Informační produkt je rozdělen do čtyř následujících základních částí:

První část obsahuje základní informace o tom, jakého oboru a profese se informační produkt týká. K identifikaci jsou využity příslušné statistické klasifikace (KKOV a KZAM). Starší KZAM je uveden zejména proto, že pro nové CZ-ISCO nejsou k dispozici časové řady s vývojem zaměstnanosti za uplynulé roky. Postupně se však na novou klasifikaci bude přecházet i v tomto informačním produktu. Dále jsou uvedeny informace, které postihují tendence jednak v zájmu mladých lidí o studium daného oboru vzdělání a jednak poptávku po dané profesi. Jedná se pouze o informaci velmi orientační, neboť je zřejmé, že ne všichni absolventi příslušného oboru budou hledat uplatnění v identifikované profesi, a obdobně, do identifikované profese budou směřovat i osoby s jiným relativně příbuzným oborem vzdělání. Přesto informace, zda se vývoj těchto dvou veličin ubírá obdobným směrem, ať již růstovým nebo klesajícím je hodnotná.

Ve druhé části jsou soustředěny informace o dané profesi, zejména o vztahu mezi nabídkou a poptávkou na příslušném segmentu trhu práce, doplněné informací o mzdové úrovni pro danou profesi a věkovou strukturu. Ta je důležitým faktorem při posuzování budoucí rovnováhy na trhu práce – zda počet absolventů v příštích letech bude dostávat pro náhradu pracovníků, kteří odejdou do důchodu.

Třetí část poskytuje informace týkající se oboru vzdělání. Jsou uvedeny počty studujících v jednotlivých ročnících, vzhledem k dostupnosti dat se týkají nadřazeného oboru vzdělávání (dvoumístný KKO) a projekce absolventů za období 2011-2015 (čtyřmístné KKO). Oba tyto ukazatele mapují jak stávající, tak očekávaný zájem o daný studijní obor a danou úroveň vzdělání. Součástí tohoto bloku je celkové vyhodnocení atraktivity profese a vzdělávacího oboru. Jsou uvedeny:

- Počet studentů v jednotlivých ročnících studia (dvoumístný KKO)
- Projekce počtu absolventů v letech 2011-2015 (čtyřmístný KKO)
- Celkové hodnocení vzdělávacího oboru, hrozeb a příležitostí.

Čtvrtá část je zaměřena na regionální data, tedy data za jednotlivé kraje. Pro jednotlivé vzdělávací obory budou zpracovány pouze analýzy za některé kraje, které sektorová rada označí jako prioritní. Jsou uvedeny:

- Vývoj a projekce počtu absolventů za období let 2007-2015 (čtyřmístný KKO)
- Vyhodnocení dostupnosti absolventů tohoto vzdělávacího oboru

Karta kvalifikace

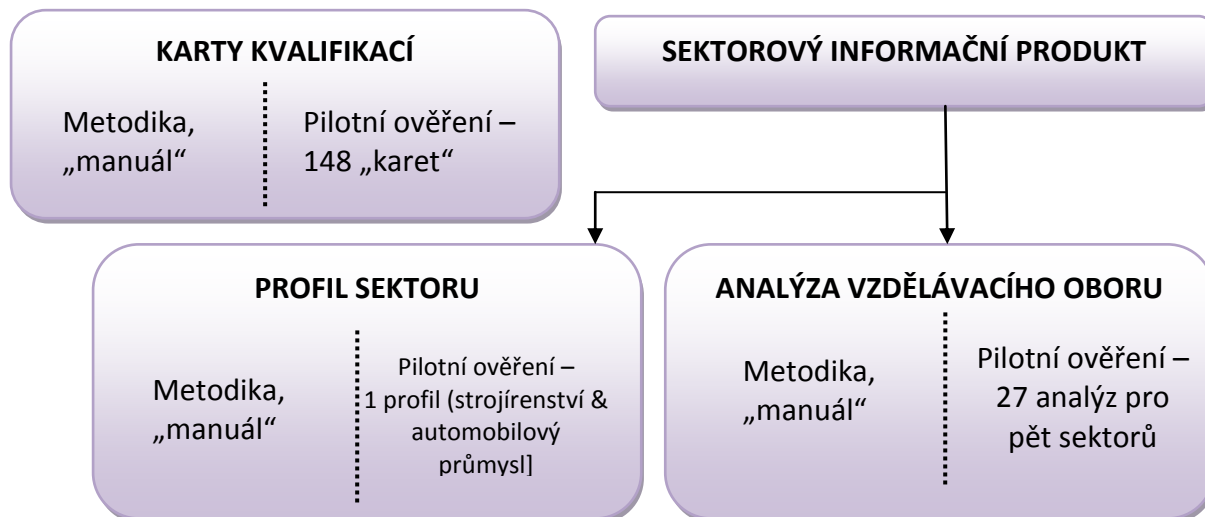
„Karta kvalifikace“ má sloužit zpracovatelům NSK jako podklad pro výběr profesí, pro které budou postupně zpracovávány popisy kvalifikací. Analytické informace v tomto produktu pomáhají identifikovat profese, u kterých je uznání dílčí kvalifikace prioritní – například proto, že na trhu práce je dlouhodobý nedostatek pracovníků pro tuto kvalifikaci, že se jedná o profesi s velkým potenciálem dalšího růstu zaměstnanosti nebo proto, že i přes velkou nabídku pracovních sil hledají zaměstnavatelé kvalitní pracovníky obtížně. Zařazené indikátory proto posuzují pozici profese na českém trhu práce, vyhodnocují míru závažnosti problémů, které s danou profesí v současné době mají nebo v budoucnu budou mít zaměstnavatelé.

Popis profese se skládá z následujících devíti pilířů, které jsou dále podrobněji členěny:

- i) Název a identifikace profese (včetně alternativních názvů profesí),
- ii) Vývoj zaměstnanosti (počet zaměstnaných osob; dynamika zaměstnanosti v uplynulých 5 letech; dynamika zaměstnanosti v uplynulých 10 letech; citlivost profese na hospodářskou krizi; šance na budoucí uplatnění);
- iii) Aktuální rovnováha na trhu práce (celkový počet volných pracovních míst; míra nezaměstnanosti; podíl dlouhodobě neobsazených volných pracovních míst; relace volných pracovních míst k celkovému počtu uchazečů);
- iv) Klíčová odvětví pro uplatnění profese (podíl pracovníků této profese na celkovém počtu zaměstnaných v odvětví; střednědobá prognóza vývoje zaměstnanosti v odvětví na pětileté období; střednědobá prognóza vývoje zaměstnanosti v odvětví na desetileté období);
- v) Vzdělanostní struktura (doporučený/převažující hlavní obor vzdělání; podíl osob s jiným než s doporučeným/převažujícím oborem vzdělání; doporučená/převažující úroveň vzdělání; podíl osob podle jednotlivých stupňů vzdělání);
- vi) Mzdová atraktivita (medián mzdy; relace vývoje mediánu mzdy k vývoji mediánu mzdy v ekonomice; medián mzdy k mediánu mzdy pro kvalifikačně příbuzné profese);
- vii) Absolventi (vývoj počtu absolventů doporučených/převažujících oborů a úrovně vzdělání v uplynulých pěti letech; střednědobá projekce vývoje počtu těchto absolventů v budoucích pěti letech; míra jejich nezaměstnanosti);
- viii) Věková struktura (podíl mladých pracovníků (do 34 let) na celkovém počtu pracovníků; Podíl starších pracovníků (nad 55) na celkovém počtu pracovníků; demografický potenciál - porovnává podíl mladých pracovníků v dané profesní skupině s podílem mladých pracovníků v příbuzných profesích; demografické

- riziko – porovnává podíl starších pracovníků v dané profesní skupině s podílem starších pracovníků v příbuzných profesích);
- ix) Expertní hodnocení atraktivity profese a budoucí rovnováhy na trhu práce.

Schéma 7: Celkový pohled na strukturu informačních produktů

3.1.2 Informační produkty pro vzdělavatele a poradce

Pro vzdělávání a poradenství byly vytvořeny tři informační produkty:

- „Doporučení pro změnu/rozšíření kvalifikace“ pro poradce,
- „Regionální produkt“ pro vzdělavatele a
- „Společný informační produkt“ pro obě tyto cílové skupiny.

Informační produkt pro vzdělavatele – „Regionální analýza“

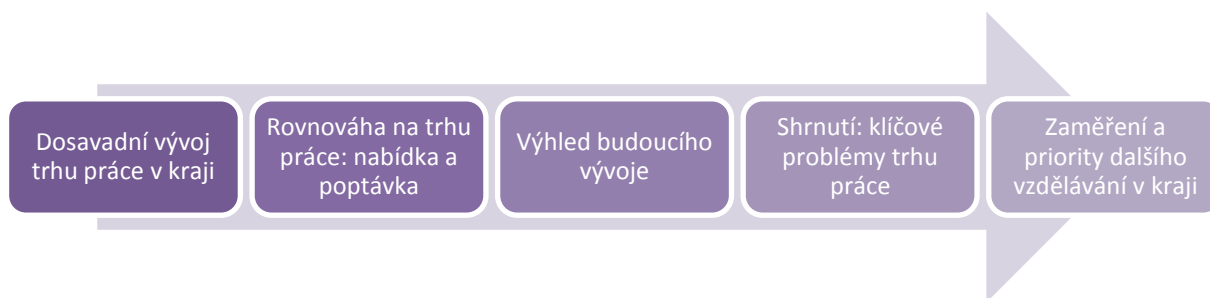
Cílem informačního produktu je poskytnout vzdělavatelům informace o vývoji na trhu práce a největších nerovnováhách mezi nabídkou a poptávkou po profesích a kvalifikacích. Takové informace mohou vzdělavatelům pomoci identifikovat, které vzdělávací kurzy (s jakým zaměřením, pro jaké profese) budou aktuálně a v krátkodobém výhledu (např. 1 rok) nejvíce poptávané. Informační produkt je zpracován regionálně. Odlišnost regionálních trhů práce z hlediska nabídky a poptávky po profesích a kvalifikacích a velmi nízká míra dojíždění za prací mimo kraj trvalého bydliště vylučují, aby bylo možné připravit souhrnný produkt využitelný na úrovni celé ČR.

Produkt zároveň analyzuje nabídku dalšího vzdělávání v kraji a její vývoj v čase.

Informační produkt se skládá z pěti částí. **První část** obsahuje informace o uplynulém vývoji trhu práce v kraji, o celkové zaměstnanosti, ale zejména o změnách ve struktuře z hlediska zastoupení pracovníků s jednotlivými úrovněmi a obory vzdělání a jednotlivých věkových kategorií. Ve **druhé části** je vývoj na regionálním trhu práce vyhodnocen z hlediska nerovnováhy, tj. nesouladu mezi nabídkou pracovních míst a uchazečů o zaměstnání. Jsou identifikovány profese, které představují na jedné straně nedostatkové profese a na straně druhé profese přebytkové. Informace o uplynulém vývoji vypovídají

o směřování kraje a jsou východiskem pro vývoj v budoucnosti. Informace o očekávaném vývoji v krátkodobém časovém horizontu jsou obsahem **třetí části** informačního produktu. Je mapována zejména nabídková strana trhu práce prostřednictvím očekávaných objemů absolventů rozhodujících vzdělávacích oborů, kteří budou vstupovat na trh práce. **Čtvrtá a pátá část** produktu představuje syntézu předchozích částí a společně tvoří těžiště informačního produktu. Obě tyto části budou zpracovány v další fázi řešení projektu, protože pro jejich naplnění nejsou v tomto čtvrtletí k dispozici ještě všechna podkladová data. Čtvrtá část poskytne informace o problémových místech regionálního trhu práce, na která by mělo reagovat další vzdělávání nabídkou vhodných kurzů a pátá část bude identifikovat priority dalšího vzdělávání v kraji na základě porovnání problémových míst trhu práce se stávající nabídkou kurzů dalšího vzdělávání

Schéma 8: Logika informačního produktu pro vzdělavatele

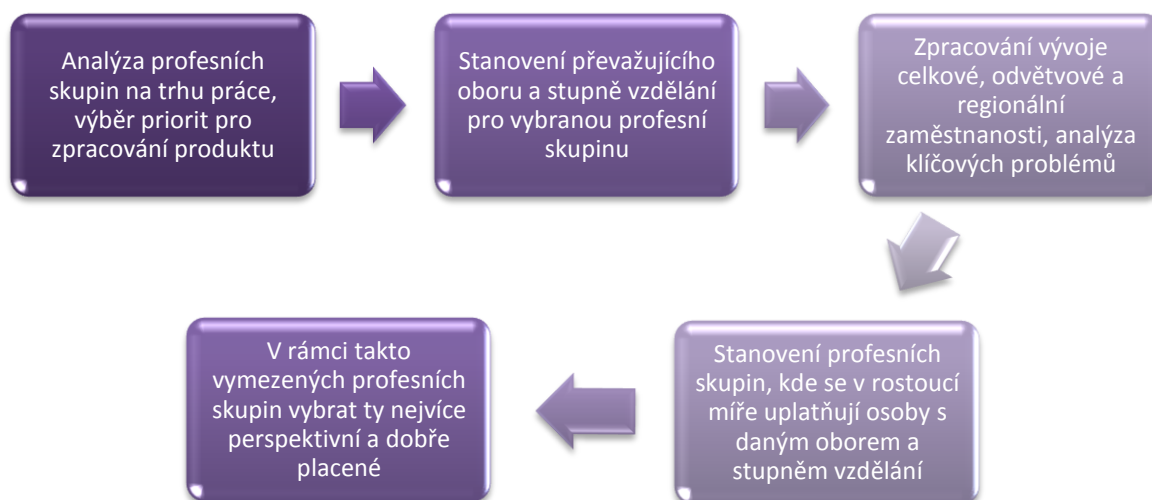

Informační produkt pro poradce - „Doporučení pro změnu/rozšíření kvalifikace“

Cílem je poskytnout informace o profesních skupinách, ohrožených nízkou uplatnitelností na trhu práce (vysoká míra nezaměstnanosti, dlouhodobý pokles pracovních míst, zaměstnanost převážně v odvětvích se špatnou uplatnitelností, vysoký počet volných pracovních míst na jednoho uchazeče) a naznačit možnosti při rozšiřování jejich kvalifikace a tím i zlepšení jejich uplatnitelnosti.

Tento produkt bude pojat jako profil ohrožené profesní skupiny. V rámci něho bude přehledným způsobem, tj. graficky i formou stručných textů doložena její problematická uplatnitelnost a význam na trhu práce. Produkt dále určí převažující kvalifikaci pro danou profesní skupinu. Protože jde o profesní skupinu s problematickým uplatněním, je zřejmé, že původní obor vzdělání (kvalifikace) již nevyhovuje potřebám trhu práce a bude nutné jej v rámci dalšího vzdělávání rozšířit nebo změnit. Proto bude produkt sledovat, jak se změnila zaměstnanost osob s tímto vzděláním v uplynulých letech z hlediska odvětví a profesí (co se pracovníkům osvědčilo jako změna profesní dráhy) a z této analýzy vytvoří seznam vhodných profesí pro rekvalifikaci/rozšíření kvalifikace. U těchto profesí pak bude sledováno, po kterých z nich je největší poptávka, jaké jsou jejich vyhlídky do budoucna a jaké je platové ohodnocení.

Schéma 9: Logika informačního produktu pro poradce

Pilotní ověření informačního produktu je zpracováno na příkladu profesní skupiny krejčí, švadleny a vyšíváči.

Společný informační produkt pro poradce a vzdělavatele

Cílem informačního produktu je podat přehled a vyhodnotit hlavní trendy českého trhu práce, včetně předpokládaného vývoje a identifikovat hlavní hrozby a příležitosti a problémová místa.

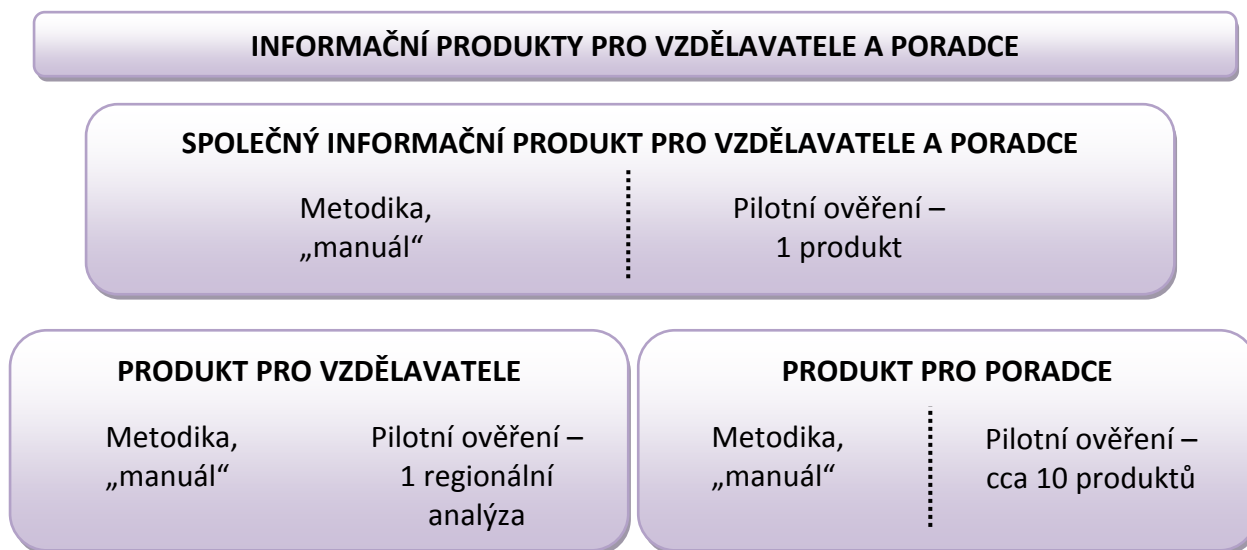
Hlavními částmi produktu jsou:

I. Základní trendy, současná situace a výhled trhu práce

- Celkové trendy v zaměstnanosti a dalším vzdělávání
- Zaměstnanost a účast na dalším vzdělávání z hlediska vzdělanostní, profesní a odvětvové struktury, včetně předpokládaného vývoje
- Podrobnější pohled na profesní skupiny

II. Regionální komparace

- Celkové trendy v zaměstnanosti a dalším vzdělávání
- Zaměstnanost z hlediska vzdělanostní, profesní a odvětvové struktury
- Nerovnováhy regionálních trhů práce

Schéma 10: Celkový pohled na strukturu informačních produktů**3.2 Zpětná vazba od cílových skupin**

Všechny informační produkty byly dobře hodnoceny. Produkty pro sektorové rady se dobře prolínají s jejich činností a vyhovují i pro přípravu sektorových dohod. Zaměření sektorového informačního produktu naplňuje prázdné místo, neboť zaměstnavatelé neznají rozsah budoucího přílivu kvalifikované pracovní síly ze vzdělávání a možnosti zajištění dalším vzděláváním. Velký zájem je i o pokračování zpracování Karet kvalifikací.

Informační produkt pro poradenství byl přijat velice dobře, v případě produktu pro vzdělavatele byl vysoce hodnocen jeho informační přínos, avšak bylo doporučeno zvýšit jeho přehlednost a dále jej zestručnit. Z tohoto důvodu bylo stručné shrnutí doplněno do každé kapitoly.

Všechny produkty, tak jak byly navrženy, představují novou hodnotu a informace, které jsou v nich dostupné, nemají v této struktuře a podrobnosti v ČR srovnání.

Cílové skupiny zdůrazňují význam sdílení informací – podle nich je nezbytné postupně na internetu zpřístupnit všechny výstupy a ty propojit s dalšími relevantními portály, jako jsou především:

- www.narodni-kvalifikace.cz,
- www.nsp.cz,
- www.infoabsolvent.cz,
- www.budoucnostprofesi.cz

Je rovněž podporována myšlenka vzájemného sdílení informačních produktů, které by mohly být vytvářeny cílovými skupinami podle vypracované metodiky k jednotlivým produktům. Nutná je ale aktualizace a udržitelnost, aby byla ochota informace do systému vkládat.

Z hlediska dalšího vzdělávání je podstatné, že chybí celostátní databáze monitorující komplexně další vzdělávání. Většina zástupců cílových skupin by chtěla akcentovat

regionální strukturu dat, podle nich se to však neobejde bez aktivní spoluúčasti krajů, které až doposud o podobné informační produkty neměly zájem (výjimkou jsou některé kraje, například Moravskoslezský, Jihomoravský nebo Karlovarský).

Řada pozvaných expertů i zástupců cílových skupin má obavu o dlouhodobou udržitelnost informačních produktů. Nebezpečí vidí jak v omezených finančních zdrojích na jejich další vytváření a aktualizaci, tak ve zhoršení dostupnosti vstupních dat (ČSÚ, MPSV, ÚIV, Trexima).

Navíc pro zpracování informačních produktů často nestačí využívat jen základní informace těchto institucí, které jsou zdarma, ale jsou třeba individuální data či jejich zpracování na zakázku a tedy za úplatu. Toto musí být v navrhovaném systému zajištěno včetně zajištění finančních prostředků v rámci udržitelnosti chodu systému i po ukončení projektu.

4. kapitola: Návrh systému pro tvorbu produktů

4.1 Cíle systému

Navržený systém tvorby informačních produktů si klade následující cíle:

1. Výrazné zvýšení informovanosti cílových skupin o situaci a trendech na trhu práce přehlednou a snadno využitelnou formou.
2. Zajištění pravidelného zpracování informačních produktů ve vysoké kvalitě.
3. Poskytnutí konzultační a metodické podpory všem tvůrcům informačních produktů.

4.2 Struktura systému

Systém tvorby informačních produktů (IP) se skládá z pěti vzájemně provázaných částí. Jedná se o

- (1) poskytovatele primárních dat,
- (2) zpracovatele specifických analýz, jejichž výsledky jsou využitelné pro tvorbu informačních produktů,
- (3) zpracovatele IP,
- (4) expertní skupinu
- (5) uživatele IP (cílové skupiny).

(1) POSKYTOVATELÉ VSTUPNÍCH DAT

zahrnují instituce, které na základě realizovaných statistických šetření či sběru dat disponují unikátními daty, které jsou nezbytné pro zpracování jednotlivých částí IP. Mezi poskytovatele primárních dat patří Český statistický úřad, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, Třexima spol. s r.o. a Eurostat.

Český statistický úřad (ČSÚ)	
Primární data	Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)
Popis dat	Časová řada od roku 2000, data za druhé čtvrtletí příslušného roku, případně data za všechna čtvrtletí Data na úrovni čtyřmístného členění KZAM, resp. pětimístného členění CZ-ISCO
Dostupnost dat	V požadované podrobnosti nejsou data běžně dostupná. Je nezbytné uzavřít smlouvu s ČSÚ o nákupu mikrodát.
Komentáře	VŠPS je klíčovým a nezastupitelným zdrojem dat pro tvorbu informačních produktů. Je rozhodujícím zdrojem informací o profesní, vzdělanostní a věkové struktuře pracovní síly a nejpodrobnějším zdrojem informací o odvětvové struktuře. Vstupuje rovněž do výpočtu míry nezaměstnanosti pro profesní skupiny. Bez dat z VŠPS není možné informační produkty zpracovávat. Problémem je změna profesní klasifikace, kdy původně používaná klasifikace KZAM byla k 1. 1. 2011 nahrazena klasifikací CZ-ISCO. Vzhledem ke značné odlišnosti těchto klasifikací dojde k přerušení časové řady a k nemožnosti sledovat vývoj ukazatelů používaných v IP z dlouhodobějšího hlediska. Obdobný problém je spojen s přechodem na novou odvětvovou klasifikaci (CZ-NACE nahradila od 1. 1. 2008 původní OKEČ). Vzhledem k tomu, že odlišnosti těchto dvou klasifikací nejsou až tak velké a k tomu, že data jsou pro roky 2008-2009 dostupná pro obě klasifikace, není tento problém tak závažný. Snazší tvorba převodníků mezi těmito dvěma klasifikacemi umožňuje vyřešit problém přerušení dlouhodobé časové řady ukazatelů.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)	
Primární data	Data o počtu uchazečů o zaměstnání a počtu volných pracovních míst v evidenci úřadů práce.
Popis dat	Časová řada od roku 2007, data za jednotlivá čtvrtletí Data na úrovni čtyřmístného členění KZAM, resp. pětimístného členění CZ-ISCO.
Dostupnost dat	Data jsou volně dostupná na portálu MPSV (http://portal.mpsv.cz)
Komentáře	Jedná se o druhý nejdůležitější zdroj dat, který slouží pro analýzy uplatnitelnosti, výpočet míry nezaměstnanosti pro profesní skupiny i stanovení počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo. Rovněž tato data zasáhl problém změny klasifikace CZ-ISCO / KZAM se stejnými důsledky, jako v případě VŠPS. Situaci dále komplikuje změna informačního systému služeb zaměstnanosti, ke které došlo na přelomu let 2011 a 2012; není dosud zřejmé, jaká data a v jaké struktuře budou v delším horizontu ze strany tohoto zdroje k dispozici.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)	
Primární data	Data o počtech studentů a absolventů v členění na obory a stupně vzdělání.
Popis dat	Časová řada od roku 2002, roční data Data podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání (KKOV) a stupně vzdělání (ISCED)
Dostupnost dat	Data volně dostupná do školního roku 2010/2011 na portálu ÚIV http://www.uiv.cz/rubrika/98 , po jeho sloučení s ČŠI není jejich nové umístění známo.
Komentáře	Jedná se o třetí nejdůležitější zdroj dat, který slouží pro zpracování informací o vývoji dostupnosti absolventů škol i jako podklad pro projekce jejich budoucího vývoje jejich dostupnosti (zpracovávají NVF-NOZV). Údaje ze školských statistik zpracovával původně Ústav pro informace ve vzdělávání (ÚIV), který byl v roce 2011 zrušen. Činnosti ÚIV převzalo od roku 2012 Samostatné oddělení metodiky a analýz na MŠMT.

Trexima spol. s r.o.	
Primární data	Data o mzdách pro jednotlivé profesní skupiny – Informační systém o průměrném výdělku (ISPV)
Popis dat	Časová řada 2002-2011, čtvrtletní data Data v členění na pětimístnou úroveň klasifikace CZ-ISCO
Dostupnost dat	Data volně dostupná na http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv.aspx nebo na http://katalog.nsp.cz (u jednotlivých typových pozic).
Komentáře	Jedná se o doplňující zdroj dat, který slouží pro informace o mzdové atraktivitě profesních skupin a jim odpovídajících oborů vzdělání. Rovněž tato data zasáhl problém změny klasifikace CZ-ISCO / KZAM se stejnými důsledky, jako v případě VŠPS. Objevují se rovněž otázky nad dlouhodobou udržitelností tohoto projektu; na druhou stranu šetření ISPV má značný rozsah a potenciál pro využití v oblastech, kde VŠPS není dostatečně spolehlivé (například při stanovování profesní struktury v regionech). V tomto případě by však bylo nezbytné data na základě smlouvy nakupovat.

EUROSTAT	
Primární data	Labour Force Survey (LFS) Structural Business Statistics (SBS)
Popis dat	LFS je strukturou a frekvencí shodné s VŠPS, na evropské úrovni jsou však k dispozici méně podrobná data (míra agregace je vyšší). Pro SBS platí v podstatě totéž.
Dostupnost dat	Data jsou volně dostupná na portálu http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/themes
Komentáře	Jedná se o doplňující zdroj dat, který slouží pro mezinárodní srovnání vybraných statistických ukazatelů z českého trhu práce. Vzhledem k nižší míře podrobnosti zatím nebyl součástí dosud zpracovaných informačních produktů.

(2) ZPRACOVATELÉ DÍLČÍCH ANALÝZ VYUŽITELNÝCH PRO TVORBU INFORMAČNÍCH PRDUKTŮ

zahrnují zejména instituce, které se zabývají analýzami uplynulého vývoje, stávající situace i budoucím vývojem na trhu práce a ve vzdělávání. Výstupy z těchto analýz představují důležitý zdroj informací využitelných při zpracovávání IP. Mezi hlavní představitele institucí, které se těmito tematickými okruhy zabývají, patří zejména Národní vzdělávací fond (NVF), Národní ústav pro vzdělávání (NÚV), dále např. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí (VÚPSV) nebo soukromé poradenské a konzultantské společnosti typu PwC, McKinsey nebo Deloitte.

Národní vzdělávací fond (Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání – NVF-NOZV)	
Typ analýz	Sektorové studie Projekce absolventů škol Projekce odvětvové zaměstnanosti Nabídka a poptávka po profesích Nabídka dalšího vzdělávání Ad-hoc analýzy Vybrané aspekty kvality lidských zdrojů
Dostupnost	www.nvf.cz/narodni-observator www.budoucnostprofesi.cz
Komentáře	Zpracovává kvalitativně zaměřené analýzy a studie, projekci budoucí dostupnosti absolventů škol a projekce zaměstnanosti v odvětvové i profesní struktuře.

Národní ústav pro vzdělávání (NÚV)	
Typ analýz	Řada analýz související s tématem uplatnitelnosti absolventů škol
Dostupnost	www.infoabsolvent.cz www.nuov.cz/publikace-a-periodika
Komentáře	Zpracovává pravidelné výstupy v jednotné metodice. Většina publikací je zpracovávána jednou ročně.

Přehled dalších zpracovatelů relevantních analýz a studií	
Název	Webová stránka
Výzkumný ústav práce a sociálních věcí	www.vupsv.cz
Deloitte	www.deloitte.cz
PwC	www.pwc.cz
McKinsey & Company	www.mckinsey.cz
Berman Group	www.bermangroup.cz
Česká obchodní kancelář	www.cto.cz
...	

(3) ZPRACOVATELÉ INFORMAČNÍCH PRODUKTŮ

Podoba této složky systému bude záviset na způsobu financování tvorby IP, o které by mělo být rozhodnuto nejpozději do konce roku 2012, aby byla zachována kontinuita tvorby IP. Ta je nezbytná nejen pro kompletaci IP, ale i pro jejich aktualizaci, aby IP neztrácely svoji vypovídací hodnotu. Jsou navrženy tři základní varianty, které jsou odvozeny od možných způsobů financování.

Varianta (A)

předpokládá, že financování systému bude zajištěno prostřednictvím systémového projektu buď v gesci MŠMT (UNIV 2 – běžící projekt; UNIV 3 – předpokládané zahájení od r. 2015) nebo MPSV (NSP 2 – běžící projekt; NSP 3 – předpokládané zahájení od r. 2013), nebo z jiného vhodného systémového projektu v gesci těchto ministerstev. Z příslušného výběrového řízení by vzešla instituce, která by zajišťovala veškeré aktivity související s fungováním systému a která by fungovala jako Centrum informačních produktů (CIPRO).

CIPRO zabezpečuje

- komplexně rozvoj a aktualizaci vytvořených informačních produktů pro
 - SR (*Profil sektoru, Vzdělávací obory v sektoru*)
 - NSP (*Karty kvalifikací*)
 - vzdělavatele (*Regionální analytický produkt*)
 - poradce (*Informační podpora pro výběr směru rekvalifikace / rozšíření kvalifikace*)
 - společný pro vzdělavatele a poradce (*Analýza trendů v zaměstnanosti a DV*)
- vytvoření a správu on-line prezentací
- zabezpečování zpětné vazby od uživatelů a zapracovávání případných návrhů na změny

Ekonomicky, ale i z hlediska zabezpečování odborné úrovně IP se tato varianta jeví jako nejvýhodnější, a to zejména z těchto důvodů:

- Některá vstupní data – zejména VŠPS – jsou dostupná pouze za úplaty a náklady na jejich pořízení nejsou úměrné rozsahu jejich využití v IP. Za předpokladu, že se tvorbou IP bude zabývat více zpracovatelů, by si každý jednotlivý zpracovatel musel nakupovat data sám.
- IP tak, jak jsou koncipovány, jsou využitelné i dalšími skupinami zájemců stojícími mimo definované cílové skupiny. Je proto vhodné zajistit, aby IP byly běžně dostupné prostřednictvím jediného webového portálu.
- Prostřednictvím jednoho subjektu lze zabezpečit vzájemnou provázanost tvorby IP a tím dosáhnout synergie.

Varianta (B)

předpokládá, že financování bude zajištěno současně prostřednictvím dvou projektů, a to jednoho v gesci MŠMT a druhého v gesci MPSV. Došlo by tak k rozdělení systému do dvou dílčích vzájemně provázaných subsystémů. Zpracování a aktualizace IP určených pro cílovou skupinu vzdělavatelů a poradenských center by bylo zajištěno systémovými projekty v gesci MŠMT (UNIV 2; UNIV 3; případně projekty zaměřené na poradenství a jiné). Zpracování IP určených pro sektorové rady a zpracovatele NSP by bylo zajištěno systémovými projekty v gesci MPSV (NSP 3; případně jiný projekt). Z příslušných výběrových řízení vzejde jedna či dvě instituce, které budou plnit role Střediska informačních produktů (SIPRO).

SIPRO 1 zabezpečuje

- komplexně rozvoj a aktualizaci vytvořených informačních produktů pro
 - vzdělavatele (*Regionální analytický produkt*)
 - poradce (*Informační podpora pro výběr směru rekvalifikace / rozšíření kvalifikace*)
 - vzdělavatele a poradce (*Analýza trendů v zaměstnanosti a DV*)
- vytvoření a správu on-line prezentací
- zabezpečování zpětné vazby od uživatelů a zapracovávání případných návrhů na změny

SIPRO 2 zabezpečuje

- komplexně rozvoj a aktualizaci vytvořených informačních produktů pro
 - SR (*Profil sektoru, Vzdělávací obory v sektoru*)
 - NSK (*Karty kvalifikací*)
- vytvoření a správu on-line prezentací
- zabezpečování zpětné vazby od uživatelů a zapracovávání případných návrhů na změny

Ekonomicky je tato varianta méně výhodná, ale v případě, že by obě výběrová řízení vyhrála stejná firma, byly by nevýhody z velké části odstraněny. Pokud by se jednalo o dvě firmy, bylo by vhodné nastavit pravidla vzájemné spolupráce, aby docházelo ke vzájemnému metodickému obohacování a k vytvoření jednoho nebo vzájemné propojených portálů zajišťujících snadnou dostupnost všech vytvářených informačních produktů. Tato spolupráce bude záviset nejen na ochotě dvou daných subjektů, ale i na pravidlech pro čerpání prostředků v rámci zvažovaných projektů.

Varianta (C)

vychází z toho, že nebude zajištěno financování prostřednictvím systémových projektů na národní úrovni a že bude plně na rozhodnutí jednotlivých cílových skupin či dokonce jednotlivých uživatelů, jak si zpracování IP zajistí, zda si je budou zpracovávat zcela samy nebo si jejich zpracování zadají. V tomto případě vznikne v podstatě neodhadnutelný počet samostatných zpracovatelů informačních produktů (ZIP).

ZIP zabezpečují

- komplexně rozvoj a aktualizaci jednoho informačního produktu
- distribuci IP
- zabezpečování zpětné vazby od uživatelů a zapracovávání případných návrhů na změny

Tato varianta je ekonomicky i odborně nejméně výhodná. Nejednalo by se již o systém, ale o individualizovanou tvorbu jednotlivých IP, u které by bylo velmi obtížné zajistit všeobecnou dostupnost IP, ale případně i odpovídající odbornou úroveň.

(4) **EXPERTNÍ SKUPINA PRO INFORMAČNÍ PRODUKTY (ESIP)**

bude fungovat v případě, že zpracovatel IP vznikne dle varianty A, v případě že vznikne dle varianty B, budou fungovat dvě expertní skupiny. U varianty C bude záležet na přístupu každého jednotlivého individuálního zpracovatele IP. Expertní skupina bude fungovat na dobrovolné bázi a bude plnit roli poradního a ověřovacího orgánu CIPRO nebo SIPRO. Jejimi členy budou vedle zástupců cílových skupin také experti institucí, které se budou podílet na tvorbě a nastavení informačních produktů, zástupci hlavních institucí, které mají vazbu na problematiku trhu práce a vzdělávacího systému. Expertní skupina bude mít 6-10 členů, jejichž úkolem bude přinášet podněty a doporučení pro zlepšování nejen kvality činnosti CIPRO /SIPRO, ale i změn a doplňků ke stávajícím IP (zpětná vazba k zpracovávaným informačním produktům a jejich využitelnosti). Přehled institucí, jejichž zástupci by měli být členy ESIP uvádí následující tabulka.

Přehled institucí/subjektů, jejichž zástupci jsou vhodnými kandidáty na členy expertní skupiny	
Název	Webová stránka
MŠMT	www.msmt.cz
MPSV	www.mpsv.cz
Úřady práce a Centrální úřad práce	http://portal.mpsv.cz
Národní ústav pro vzdělávání	www.nuv.cz
Národní vzdělávací fond	www.nvf.cz
Asociace institucí vzdělávání dospělých	www.aivd.cz
Hospodářská komora ČR	www.komora.cz
Svaz průmyslu a dopravy ČR	www.spcr.cz
Výzkumný ústav práce a sociálních věcí	www.vupsv.cz
Zástupci krajů (odbor školství)	

- (5) **UŽIVATELÉ INFORMAČNÍCH PRODUKTŮ** představují širší vymezení původní cílové skupiny projektu Koncept. Ta zahrnovala jednak Sektorové rady (SR) a řešitele projektu Národní soustava kvalifikací 2 (NSK2), dále poskytovatele dalšího vzdělávání a poradenské služby v oblasti dalšího vzdělávání. Informační produkty jsou však ze své podstaty vhodné i pro další uživatele, především tvůrce vzdělávacích politik na národní i regionální úrovni, školy i širokou veřejnost.

Hlavní uživatelé informačních produktů
Sektorové rady a tvůrci Národní soustavy kvalifikací a Národní soustavy povolání
Poskytovatelé dalšího vzdělávání
Poradenské instituce
Řešitelé projektu UNIV
Poskytovatelé počátečního vzdělávání
Kraje, regionální odbory školství
Úřady práce
Široká veřejnost (zájemci o rekvalifikace, uchazeči o zaměstnání, studenti, absolventi apod.)

Systém tvorby informačních produktů je graficky znázorněn pro variantu A, tj. výběr jednoho zpracovatele informačních produktů (CIPRO) ve schématu 11. Pro variantu B by bylo schéma více méně identické, zpracované pro SIPRO 1 a SIPRO 2.

Kalkulace finančních nákladů na fungování systému je provedena na základě kalkulace nákladů spojených s dopracováním a aktualizací jednotlivých IP a s tvorbou a údržbou web stránky, která bude zajišťovat bezplatnou dostupnost všech IP všem zájemcům i mimo dané cílové skupiny.

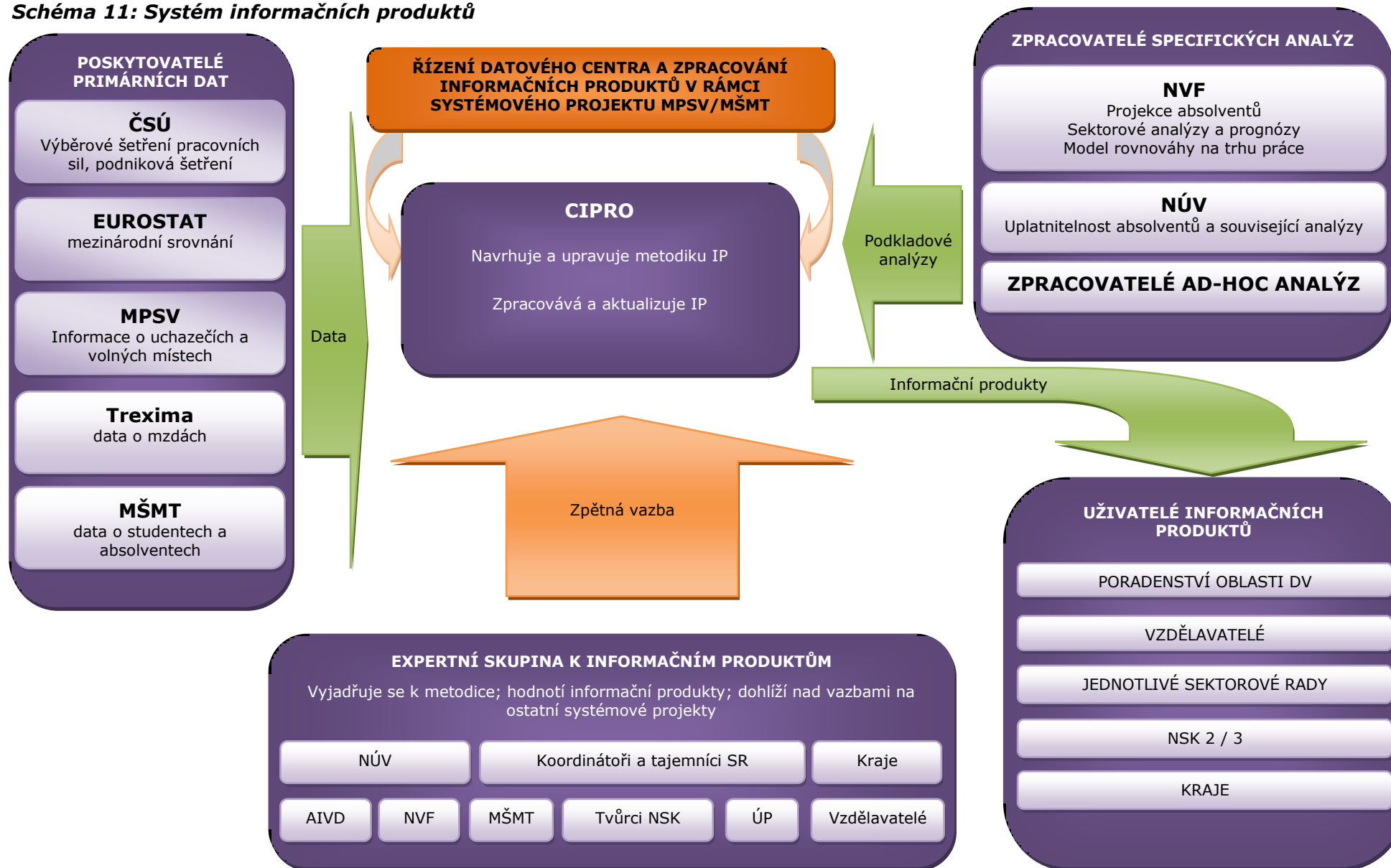
První kalkulace udává jednotkové náklady, druhá počítá s variantou značného rozsahu zpracování IP v CIPRO/SIPRO a třetí s omezenou variantou zpracování IP.

Kalkulace na jednotku	
Produkt - Činnosti	Jednotkové náklady
P1a - Profil sektoru (PS)	
aktualizace vytvořeného PS	50 000 Kč
zpracování nového PS	150 000 Kč
P1b - Vzdělávací obory v sektoru (VOS)	
Aktualizace vytvořeného VOS	10 000 Kč
Zpracování nového VOS	30 000 Kč
P2 - Karty kvalifikací (KK)	
Aktualizace vytvořené KK	5 000 Kč
zpracování nové KK	10 000 Kč
P3 - Regionální analytický produkt (RAP)	
Aktualizace vytvořeného RAP	50 000 Kč
Zpracování nového RAP	150 000 Kč
P4 - Informační produkt pro poradenství (IPP)	
Aktualizace vytvořeného IPP	30 000 Kč
Zpracování nového IPP	100 000 Kč
P5 - Analýza trendů v zaměstnanosti a DV (ATZ)	
Doplnění a aktualizace vytvořené ATZ	250 000 Kč
Online prezentace IP	
Vytvoření online prezentace	300 000 Kč
Údržba a aktualizace online prezentace	150 000 Kč
Organizace workshopu a související náklady	20 000 Kč

Kalkulace na optimální navrhovaný rozsah činností (2013)	
Produkt - Činnosti	Jednotkové náklady
P1a - Profil sektoru (PS) aktualizace vytvořeného PS (1x) zpracování nového PS (5x)	50 000 Kč 750 000 Kč
P1b - Vzdělávací obory v sektoru (VOS) Aktualizace vytvořeného VOS (27x) Zpracování nového VOS (10x)	270 000 Kč 300 000 Kč
P2 - Karty kvalifikací (KK) Aktualizace vytvořené KK (148) zpracování nové KK (30)	740 000 Kč 300 000 Kč
P3 - Regionální analytický produkt (RAP) Aktualizace vytvořeného RAP (1x) Zpracování nového RAP (6x)	50 000 Kč 900 000 Kč
P4 - Informační produkt pro poradenství (IPP) Aktualizace vytvořeného IPP (1x) Zpracování nového IPP (9x)	30 000 Kč 900 000 Kč
P5 - Analýza trendů v zaměstnanosti a DV (ATZ) Doplnění a aktualizace vytvořené ATZ	250 000 Kč
Online prezentace IP Vytvoření online prezentace	300 000 Kč
Organizace workshopu a související náklady	20 000 Kč
NÁKLADY CELKEM	4 860 000 Kč

Kalkulace na minimální navrhovaný rozsah činností pro rok 2013	
Činnosti	Jednotkové náklady
P2 - Karty kvalifikací (KK) Aktualizace vytvořené KK (148) zpracování nové KK (30)	740 000 Kč 300 000 Kč
P5 - Analýza trendů v zaměstnanosti a DV (ATZ) Aktualizace vytvořené ATZ	250 000 Kč
Online prezentace IP Vytvoření online prezentace	300 000 Kč
Organizace workshopu a související náklady	20 000 Kč
NÁKLADY CELKEM	1 610 000 Kč

Schéma 11: Systém informačních produktů

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

